

Zdena Herfortová chycená v pavučině

Hovoří zvučně a nahlas. „Nemoc z povolání, nedivte se,“ komentuje to neuvěřitelně vitální herečka, kterou letos těsně minula Cena Thálie v oboru muzikál. Nebylo by na tom nic divného, kdyby téhle energické dámě, která stála poprvé na jevišti v roce 1968, nebylo právě sedmdesát. Svému rodnému Brnu zůstala věrná a kulatiny v něm slaví vydáním knihy o sobě a o mnohých dalších, jak říká.

>> Lucie Jandová

■ **Vaše příjmení není příliš obvyklé. Jak jste k němu přišla?**

Dívčím jménem jsem se jmenovala Zdenka Rašková. Velmi brzy, už ve třetím ročníku na JAMU, jsem si ale vzala pana doktora Karla Herforta, který pocházel z významné praž-

ské lékařské rodiny. Můj tchán byl významným internistou a vynikajícím gastroenterologem. Vdala jsem se tedy, můj muž se za mnou přestěhoval do Brna a já začala od roku 1967 užívat jméno Herfortová. V tomtéž roce v září se mi narodil syn. Naše manželství po sedmi letech skončilo a kvůli synovi a profesi jsem si tohle jméno ponechala. Pro herečku je to

vždycky trochu problém. Říkala jsem si, že se možná ještě někdy vdám a zase si budu měnit jméno? A tak jsem zůstala Herfortová.

■ **Taky že jste se znovu vdala. Vaše druhé manželství už bylo delší, trvalo víc než 20 let.**

No vdala! (*směje se*) Spojila jsem svůj život s režisérem Rudolfem Te-

sáčkem. Manželství trvalo 23 let. Kromě jiného jsme spolu udělali spoustu hezké práce včetně různých divadelních přenosů, jako byla Alžběta Anglická. Jenže pak přišla o třicet let mladší a byl konec. Co s tím? Nedalo se nic dělat. Rozvedli jsme se.

■ **Herfortová jste ale zůstala pořád. Proč?**

Ve druhém manželství jsem se jmenovala Zdeňka Tesáčková a v občanském průkazu jsem nosila malou listinu, že používám umělecké jméno Herfortová. Což bylo neúnosně dlouhé a nikam se to nevešlo. Když jsme se rozvedli a já si dávala dohromady nové doklady, najednou jsem nevěděla, jestli tam ten háček u jména Zdenka nebo Zdeňka vlastně je. Pan farář na křestním listě udělal nad *n* takový háček, který ale možná patřil ke *k*. Bylo to už po revoluci a já si řekla, že pokud vycestuju do světa a něco se mi stane, tak mě snad ani nepřivezou, protože ten háček nad *n* může změnit celé jméno. Tak a dost, řekla jsem si, budu se jmenovat Zdena Herfortová a tím to skončilo.

■ **Poměrně brzy jste měla syna. Nebyla to pro mladou herečku překážka?**

Mně to přišlo samozřejmě a víc jsem nad tím nepřemýšlela. Když se to stalo a já otěhotněla, nedalo se s tím nic dělat a já ani nechtěla. Chtěla jsem mít dítě, ale chtěla jsem taky dodělat JAMU. Nebylo to bez problémů, ale maminka a rodina mi moc pomáhaly. Mateřskou dovolenou jsem ale neměla žádnou a myslím, že jsem neměla ani šestinedělí. Můj syn Tomáš se narodil o měsíc dřív a já hned začala zkoušet Krvavou svatbu. Šla jsem z porodnice skoro rovnou na jeviště. Zkoušela jsem a za jevištěm i kojila, ale nevzpomínám na to jako na něco šileneho. Dneska si to neumím představit, ale tehdy mi bylo dvaadvacet a prostě to tak bylo.

■ **Vyžadovalo to odvahu prohlásit, že budete herečkou?**

No, odvahu... S tím se nedalo nic dělat. Já se ve čtrnácti letech rozhodla, že se pokusím jít za divadlem, a za svým rozhodnutím jsem si šla. Přitom jsem nebyla moc předváděcí typ.

■ **Ale jako introvertka taky nepůsobíte.**

Z pohledu lidí kolem mě možná jako extrovert působím, nicméně není to tak úplně pravda, možná je to i naopak. Já ale chtěla na jeviště. Byla jsem jím posedlá. Říká se, že divadlo je droga, ale u mě to nebyla droga špatná. Na jevišti jsem vždy žila pro lidi. Zní to jako fráze, ale já to tak už od mládí mám.

■ **Maturovala jste v roce 1964. Jaký to byl rok?**

>> V seriálu *Ordinace v růžové zahradě 2* hrála Cecílii Valšíkovou, jejím televizním švagrem byl Petr Štěpánek. Foto archiv TV Nova

Skvělý. Ve vzduchu už byla cítit svoboda. Ačkoli já v mládí útlak nepocítovala, byla jsem vždy optimistická a navíc, bylo mi osmnáct! Na střední škole jsme byli výborný ročník a chytrá třída, zaměřená chemicko-fyzikálně. Z chemie sice dodnes vím jen H_2SO_4 . A elektřiny se bojím. Matematika taky nebyla můj šálek kávy. Ale odmaturovala jsem a přijali mě na JAMU, takže to byl skvělý rok.

■ **Přišla jste po dvou manželstvích na to, co na muže platí?**

Na něco jsem přišla, ale to je asi tak všechno. Muži jsou nevyzpytatelní tvorové (*směje se*) a to je právě krásné. Vesmír je tak uzpůsoben, aby muž a žena byli spolu. Tak to má být a je to fajn, když to vyjde. Ale na to, jak to udělat, jsem nepřišla. Chtěla jsem na to naivně přijít, ale byly to samé slepé uličky. Takže se do dalšího pátrání už moc nepouštím. Na život není recept, ten neexistuje ani na vztah, ani na to, jak získat zdraví.

■ **Jedna z vašich rolí byla padesátiletá dáma, která si dala inzerát na seznámení. Postupovala byste taky tak?**

Byla to sice role psaná přímo pro mne, napsal ji autor a režisér Gustav Skála, představení se jmenovalo *Pоследní šance*. Hráli jsme ho s velkým úspěchem na scéně pražského Divadla Metro víc než osm let. Já bych se takhle neseznamovala. V životě bych si nedala inzerát. Pro mne tohle prostě není. Ale chápu, že to někdo udělá a že z toho může vzniknout krásný vztah. Je to přece volání o seznámení.

■ **Vy jste to asi nepotřebovala.**

Zatím jsem se vždy seznámila jaksi obyčejně a přirozeně.

■ **Letos jste byla mezi nominovanými na Cenu Thálie v oboru muzikál. Jak jste se k tomuto žánru dostala?**

Tak předně poměrně pozdě. V muzikálu jsem sice hrála už v roce

1972, jmenoval se *Zbojníci a žandáři*, ale pak nepřišlo dlouho nic. Koľébkou muzikálu je ale Amerika, a proto se tady tento žánr dlouho moc nenosil. V roce 1966 jsem poprvé viděla muzikál *West Side Story* a ten mi přišel naprosto úžasný. Vůbec jsem nechápala, jak je možné natočit něco tak skvostného. Já na to zírala jako blázen! Když jsem v roce 1991 přecházela z Mahenovy činohry Národního divadla v Brně do Městského divadla Brno, přišla nabídka ze souboru operety Národního divadla v Brně do muzikálu *Hello, Dolly*. To jsem tedy poklesla v kolenu, protože to byla moje vysněná role. Do té doby jsem kouřila. Dvakrát před tím jsem zkoušela přestat, ale vždy se jsem se k tomu vrátila. Po této nabídce jsem vzala svoje oblíbené sparty, zmačkala je a vyhodila do koše. A na roli jsem kývla. No a tím pádem od roku 1993 nekouřím.

■ **Nebyla jste úplně mladice, když jste se naučila i stepovat. Bylo to těžké?**

Stepovala jsem ve hře *Ginger a Fred*, což není muzikál a bylo to jen číslo, ale musela jsem trénovat. Co jsem zvládla, to jsem zvládla. Musím

>> Jako Růžu s králíky si ji oblíbili diváci v seriálu *Doktoři z Počátků*. Foto archiv TV Nova

se o svoje tělo starat, mám na to svůj recept. Po Hello, Dolly přišla už od pana ředitele Moší v MDB role Runy v muzikálu Radúz a Mahulena.

■ **Ta letošní nominace na Tháliích byla za roli Ody Mae v Duchovi. Ve stejnojmenném filmu ji hrála Whoopi Goldbergová. Baví vás?**

Moc! Je to úžasná role. Jsou tam dvě krásná hudební čísla, do kterých jsem zamilovaná. Celé to představení je úžasné. Je to vlastně film na jevišti.

■ **Jednu Thálii už doma máte. Za roli Alžběty Anglické v roce 1995.**

Nominovaná jsem byla ještě dva roky poté, za roli Raisy Gurmyžské v inscenaci Les. Tam ale zvítězila Iva Janžurová se svou Winnie z Beckettových Šťastných dnů.

Alžběta pro mě byla zásadní role. Divadlo ale je tak životadárná věc, že označit něco jako mezník je kacířské. A říct, že jsem díky nějaké roli vyplula tak nahoru a už vlastně nemůžu dolů, je zase úsměvné. Ale důležitá a krásná představení to bylo.

■ **Herečky prý rády hrají i v soukromí. Slyšela jste to o sobě někdy?**

Mocráť. Ale co s tím? Já to tak necítím. Jako když mě někdo okřikne, že mluvím nahlas. Nemůžu za to, je to trochu nemoc z povolání. Mám osobitý, zvučný hlas, tak ho používám a nejsem žádná kuřka.

■ **Pár dní po svých narozeninách křtíte v Městském divadle Brno svoji knížku, jmenuje se Jízda přes kočičí hlavy. To je trochu drkotavá jízda, ne?**

Divadlo a divadelní život takové jsou. Chvilku jedete, chvilku stojíte, je to nahoru dolů. Knížku jsme napsaly s novinářkou Věrou Staňkovou a doufám, že to není suchopárné čtení. Nejsou to klasické paměti, snad se nám tam podařilo dostat i humor.

■ **Jak berete sedmdesátku, kterou právě slavíte?**

To jste mě trochu zaskočila, nevím, zda o tom mám vůbec mluvit. Jistě že se něco ve mně děje, něco se pohnout musí. Nemohu říci, že se vnitřně cítím pořád tak mladá jako

>> S partou mladíků se umí pěkně odvázat v muzikálu Donaha!, kterou uvádí Městské divadlo Brno. Foto archiv Městského divadla Brno

ve dvaceti. To není pravda. Pakliže někdo trochu umí pracovat se sebou a se svým vědomím, dostane se zkrátka k otázkám, na které by dříve odpovědi ani nehledal. O životě by se mělo přemýšlet vážně, ale i s nadhledem, což se netluče.

■ **Takže se stáváte moudrou ženou?**

Počkejte, moudrou? Moudrý je dalajláma a mnoho dalších, ale pro mne to zní příliš vznešeně.

>> **Za roli ztřeštěné šarlatánky Ody Mae v muzikálu Duch byla letos navržena na cenu Thálie.** Foto archiv Městského divadla Brno

■ **Jmenovala jste muže. Ženy se k moudrosti dopracovat nemohou?**

Určitě, ženy jsou v mnohém moudřejší než muži. Například ráda používám větu z Alžběty Anglické: „Rozmyslím si to.“

■ **Jste spjatá s Brnem, i když jste točila i hrála také v Praze. Nenapadlo vás z Brna odejít?**

To víte, že napadlo. Měla jsem v Praze rodinu, tatínka, za kterým jsem jezdila. A dodnes tam jezdím často. Mně se Praha strašně líbí a připadá mi obdivuhodná. Jistě, jsou tam i věci, které se mi nelíbí, ale to by se mi nelíbily nikde, od Paříže po New York. Mnoho lidí si dělá legraci z Pražáků a oni si zase dělají legraci z nás Brňáků. Je to takové zvláštní škorpení. Před pár lety jsem v Praze žila a chtěla jsem tam zůstat, ale v určitých letech už je pozdě na úplné přestěhování. Vrátila jsem se. Jsem brněnský patriot a mám Prahu ráda.

■ **Jako Růža ze seriálu Doktoři z Počátků jste populární. Sice to není vznešená role, jako byla třeba Alžběta Anglická, ale zase je civilní, sympatická, ne?**

Mám Růžu moc ráda. S Uršulou Klukovou, která tam hraje moji kamarádku Květu, jsme si padly do noty nejen v „Počátkách“, ale navštěvujeme se i v soukromí. Natáčecní seriálu je v něčem náročné, někdy třeba vstávám o půl páté ráno, abych byla v šest na place. Sice se nemusím moc líčit, vlasy mám taky svoje a jako kostým mám většinou obyčejný svetr, ale stejně jsou rána někdy krutá.

■ **Říkala jste, že vás to k divadlu táhlo od čtrnácti let. Naplnilo herectví vaše očekávání?**

Na jedné straně si nedovedu představit pro sebe jiný život než ži-

vot herečky. Pro mě to byla výhra. Ale na té druhé straně člověk musí v tomto povolání být ochoten obětovat mnoho. Je zákonité, že se tím dostane do vazalského postavení ve své vlastní divadelní pavučině. A z té nemůžete, ani nechcete ven. Ani ve zlém, ani v dobrém. Je to prostě tak. Je to osud? Život? Asi obojí... ■